

FARMAKOTERAPIJSKI VODIČ 4

PREDGOVOR

Borba za očuvanje zdravlja, racionalan farmakoterapijski pristup i na dokazima zasnovano lečenje, su prioriteti u svakoj društvenoj zajednici i u celokupnoj civilizaciji, posebno u vremenima koja su bremenita nepovoljnim dešavanjima u svetskim okvirima. Naši napor iđu u pravcu doprinosa procesima ozdravljenja u svakom pogledu i na svim nivoima. Praćenjem procesa za unapređenje na polju racionalne farmakoterapije i prikupljanjem aktuelnih podataka, u novom izdanju Farmakoterapijskog vodiča su integrisana nova saznanja, inoviran sadržaj i stavljene na raspolaganje zdravstvenim profesionalcima nove informacije. Misiju smo ostvarili ako uspemo da informacije o savremenim terapijskim pristupima i novosti o lekovima stignu do svakog zdravstvenog stručnjaka koji sledi Hipokratovu zakletvu. Na tom putu ostajemo i dalje istrajni sve dok imamo ideja i znanja, a to nam ne nedostaje.

Urednici FV4

Prof dr Nenad Ugrešić, Prim dr sc Ljiljana Đukić,

Prof dr Violeta Stanimirović, Dr sc med. Branka Terzić

SADRŽAJ

PREDGOVORI

UVOD

TERMINOLOGIJA U OBLASTI LEKOVA

NAJČEŠĆE SKRACENICE I OZNAKE U TEKSTU

I OPŠTI DEO

1.1 SAVREMENA FARMAKOTERAPIJA

1.2 KLINIČKA FARMAKOLOGIJA

1.3 ULOGA FARMACEUTA U SAVREMENOM ZDRAVSTVENOM SISTEMU

1.4 ZNAČAJ PRIMENE GOTOVIH LEKOVA U ORIGINALNOM KOMERCIJALNOM OBLIKU

1.5 DISPOZICIJA LEKA I FARMAKOKINETIKA

1.6 PROPISIVANJE LEKOVA

1.7 SAMOMEDIKACIJA

1.8 FARMAKOVIGILANCA – ESENCIJALNI ELEMENT I PREDUSLOV SAVREMENE FARMAKOTERAPIJE

1.9 OPŠTI PRINCIPI LEČENJA AKUTNIH TROVANJA

1.10 UJEDI INSEKATA I ŽIVOTINJA

1.12 OSNOVNI PRINCIPI FARMAKOEPIDEMIOLOGIJE I FARMAKOEKONOMIJE

II SPECIJALNI DEO

2.1 KLASIFIKACIONI SISTEMI U OBLASTI LEKOVA

2.2 ALIMENTARNI TRAKT I METABOLIZAM

2.3 KRV I KRVOTVORNI ORGANI

2.4 KARDIOVASKULARNI SISTEM

2.5 KOŽA I POTKOŽNO TKIVO

2.6 GENITOURINARNI SISTEM I POLNI HORMONI

2.7 HORMONSKI PREPARATI ZA SISTEMSKU PRIMENU, ISKLJUČUJUĆI POLNE HORMONE I INSULINE

2.8 ANTIINFETIVNI LEKOVI ZA SISTEMSKU PRIMENU

2.9 ANTOINEOPLASTICI I IMUNOMODULATORI

2.10 MIŠIĆNO - KOSTNI SISTEM

2.11 NERVNI SISTEM

2.12 ANTIPARAZITNI PROIZVODI, INSEKTICIDI I SREDSTVA ZA ZAŠTITU OD INSEKATA

2.15 RESPIRATORNI SISTEM

2.16 SENZORNI ORGANI

2.17 OSTALO

III POSEBNA PODRUČJA FARMAKOTERAPIJE

3.1 PRIMENA LEKOVA U SPECIJALnim POPULACIJAMA

3.1.1 PROPISIVANJE LEKOVA U DEČJEM UZRASTU

3.1.2 PROPISIVANJE LEKOVA U STARIJEM ŽIVOTNOM DOBU

3.1.3 LEKOVI I TRUDNOĆA

3.1.4 LEKOVI I DOJENJE

3.1.5 LEKOVI I BOLESTI JETRE

3.1.6 LEKOVI I BOLESTI BUBREGA

3.1.7 PRIMENA LEKOVA KOD BOLESNIKA NA PERITONEUMSKOJ DIJALIZI

opšti deo

3.1.8. PARENTERALNA I ENTERALNA ISHRANA

3.1.9 FARMAKOGENETIKA I MOGUĆNOST LEČENJA

- 3.2 TERAPIJSKI PROTOKOLI ZA LEČENJE NEKIH OBOLJENJA
  - 3.2.1 LEČENJE OPSTRUKTIVNIH BOLESTI PLUĆA
  - 3.2.2 FARMAKOTERAPIJSKI PRINCIPI U PRAKSI
  - 3.2.3 MUČNINA I POVRAĆANJE
  - 3.2.4 SENT VINCENT DEKLARACIJA I VODIČI ZA ZBRINJAVANJE BOLESNIKA SA DIJABETES MELITUSOM
  - 3.2.5 STRATEGIJA ANTIRETROVIRUSNE TERAPIJE
  - 3.2.6. TERAPIJA HRONIČNOG BOLA
- 3.3 DEJSTVO LEKOVA NA SISTEME I FUNKCIJE VAN INDIKACIONOG PODRUČJA
  - 3.3.1 SEKSUALNE DISFUNKCIJE IZAZVANE LEKOVIMA
  - 3.3.2 LEKOVI I AGRANULOCITOZA
  - 3.3.3 LEKOVI KOJI POTENCIRaju KOŽNE POREMEĆAJE
  - 3.3.4 LEKOVI KOJI IZAZIVAJU FOTOSENZITIVNU REAKCIJE
  - 3.3.5 LEKOVI I PORFIRIJA
  - 3.3.6 LEKOVI KOJI UTIČU NA NAIvo MOKRAĆNE KISELINE U SERUMU
  - 3.3.6 LEKOVI KONTRAINDIKOVANI KOD GLAUKOMA
- 3.4 RAZNO
  - 3.4.1 KVALitet ŽIVOTA (Quality of Life - QoL)
  - 3.4.2 LEKOVI U DIJAGNOSTICI
  - 3.4.3 INTERAKCIJE LEKOVA I PREGLED KLINIČKI ZNAČAJNIH INTERAKCIJA LEKOVA
  - 3.4.4 UTICAJ LEKOVA NA REZULTATE KLINIČKO-BIOHEMIJSKIH PARAMETARA
  - 3.4.5 LEKOVI ZA RETKE INDIKACIJE (ORPHAN DRUGS)
  - 3.4.6 DEJSTVO HRANE NA RESORPCIJU LEKOVA IZ DIGESTIVNOG SISTEMA
  - 3.4.7 MOGUĆE FIZIČKE INKOMPATIBILNOSTI KOD PARENTERALNIH PREPARATA
  - 3.5.1 Herba kantariona (Blago Svetog Jovana - St. John's Wort)
- 3.6 HOMEOPATIJA

IV PROPISI U OBLASTI FARMACEUTIKE

- 4.1 DOBRE PRAKSE KAO ZNAČAJAN DEO MEĐUNARODNIH PROPISA O LEKOVIMA U NACIONALNOJ REGULATIVI
- 4.2 DOBRA KLINIČKA PRAKSA
- 4.3 DOBRA FARMACEUTSKA (APOTEKARSKA) PRAKSA
- 4.4 PRAVILNIK O NAČINU PRÓPISIVANJA I IZDavanja LEKOVA
- 4.5 LISTA OPOJNIH DROGA
- 4.6 MEDUNARODNA TERMINOLOGIJA - SKRAĆENICE

V ATC KLASIFIKACIJA REGISTROVANIH LEKOVA

VI ATC KLASIFIKACIJA SA INN i DDD

INDEksi

- INDEKS INTERNACIONALNIH NEZAŠTIĆENIH NAZIVA
- INDEKS ZAŠTIĆENIH NAZIVA
- INDEKS SLIKA
- INDEKS TABELA